

OPEN BRIEF AAN:

De Minister en de Staatsecretaris van het Ministerie van Veiligheid en Justitie en dhr. Teeven in het bijzonder.

Geachte heer Teeven,

Met verbazing en verwondering heb ik kennis genomen van uw brief d.d. 21 mei 2013 aan de voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal met als onderwerp berichtgeving in het programma Nieuwsuur d.d. 18 mei 2013 inzake de behandeling van hongerstakers.

Na uw brief een aantal keren gelezen te hebben kan ik helaas niets anders vaststellen dan dat u, dan wel de Kamer niet juist informeert, dan wel dat u onjuiste informatie heeft gekregen van uw eigen diensten die betrokken zijn in deze zaak.

Ik zal hieronder trachten u en ook aan een ieder die deze brief leest een juiste en correcte weergave te geven van wat zich heeft voorgedaan sinds Hemelvaartsdag (09-05-2013).

Tevens zal ik trachten in dezelfde volgorde als in uw betoog zoals in de boven vermelde brief, te volgen, en de punten daar waar ze duidelijk afwijken van de feitelijkheden door middel van de door mij geconstateerde werkelijkheid en vaststellingen te weerleggen.

Maar eerst de voorgeschiedenis van hoe het tot een interview bij Nieuwsuur is gekomen.

Op woensdag 8 mei jl. bereikten mij tijdens mijn reguliere werk de eerste verzoeken om als vertrouwensarts op te treden voor diverse hongerstakers, enkele van deze mensen waren reeds eerder bij mij bekend als patiënt. Dit vanwege het feit dat ik ook per maand circa 6 werkdagen zelfstandig werk als arts voor ongedocumenteerde personen door het gehele land.

Vanwege het aantal verzoeken - 16 stuks - van hongerstakers uit zowel DCR als DCS, heb ik een medisch team gevormd van artsen die de hongerstakers als onafhankelijke vertrouwensarts willen en kunnen bijstaan.

Dit team betreft vijf artsen en enkele medisch specialisten op de achtergrond.

Vanaf donderdag 9 mei proberen wij als medisch team toegang te krijgen tot de patiënten die daar bij ons om hebben verzocht.

Donderdag 9 mei kregen wij nul op ons rekest aangezien het een feestdag was en men geen beslissing in deze kon nemen.

Vrijdag 10 mei zijn wij natuurlijk doorgedaan met onze pogingen de hongerstakers als onafhankelijk vertrouwensartsen te begeleiden in zowel de hongerstaking die op dat moment gaande was in Rotterdam (DCR) als in Schiphol (DCS).

Helaas zonder resultaat maar met verontrustende berichten vanuit de hongerstakers zelf. Ter compleet maken van de toen verstuurde verklaring dient opgemerkt te worden voor de juistheid dat door DCR gepresenteerde onafhankelijke vertrouwensarts mevrouw Ronner, mededirecteur detentiezorg Nederland en justitieel geneeskundige is. Dit illustreert dus duidelijk het betrekkelijke van de term 'onafhankelijke'. Zij wenste mij noch andere artsen van het samengestelde team te woord te staan. Ik heb kort contact gehad met een directielid van DCR, maar ook zij, mevrouw Couwenhoven als ik het goed heb, weigerde mij pertinent te woord te staan.

Op zaterdag 11 mei werd ik reeds in DCR geweigerd als vertrouwensarts van een hongerstaker die nadrukkelijk om mij gevraagd had.

Op zondag 12 mei werd ik in Justitieel Medisch Centrum (JMC) te Scheveningen ook geweigerd toen deze patiënt wegens zijn lichamelijke conditie overgeplaatst was hierheen.

Er bereikten ons steeds meer verzoeken van hongerstakers die een onafhankelijke vertrouwensarts wensten en ons daarvoor contacteerden; rechtstreeks dan wel via familie en/of bekenden.

Maandag 13 mei kon ik slechts als bezoeker terecht in DCS alwaar wij ook als arts geweigerd waren hongerstakers te begeleiden. De verhalen van de bezochte patiënten verontrustten ons zeer, men sprak toen reeds van intimidatie,

slaapdeprivatie en isolatie. Ook waren enkele patiënten onder deze druk reeds gestopt met de hongerstaking.

Maandag kreeg ik wel toegang tot JMC na interventie van de advocaat van betrokken patiënt. Deze heeft overleg gevoerd met de landsadvocaat om mij toegang tot mijn patiënt te verschaffen. Vanaf toen verliep het contact met JMC soepel, met wederzijds respect en met het belang van de patiënt centraal.

Maandagavond hebben wij in Den Haag een kort geding gevoerd met als inzet toegang tot onze patiënten die daar om verzocht hebben. De lijst met namen was voorhanden evenals opgenomen telefonische verzoeken.

In de schorsing van de zitting werd een modus operandi gevonden en werd het kort geding aangehouden. De modus operandi bestond uit de volgende afspraak; we zouden toegang krijgen tot die patiënten die bij de directie dan wel bij de medische dienst een verzoek moesten indienen met naam en toenaam van de gewenste vertrouwensarts.

Dinsdagmorgen 14 mei willen we onze patiënten informeren over de nieuwe, samen met de landsadvocaat overeengekomen procedure, namelijk dat zij de gewenste vertrouwensarts met naam moeten aanmelden bij de directie dan wel medische dienst.

Toen wij de terugbelverzoeken hadden ingediend werd ons toegezegd dat hiervoor zorg zou worden gedragen maar binnen een half uur ontving ik een telefoontje van de medische dienst - achteraf de enige keer dat ik contact met hen heb gehad overigens - dat op last van de directie onze terugbelverzoeken niet gehonoreerd zouden worden. Op mijn vraag hoe deze patiënten dan in kennis gesteld moesten worden van de nieuwe dan geldende afspraak, werd mij medegedeeld dat de patiënten deze gewoon moesten uitvoeren en dat ons in ieder geval niet de gelegenheid werd geboden ze van de nieuwe afspraken op de hoogte te stellen.

Terugbelverzoeken werden niet meer gehonoreerd in DCR en wij konden nu ook geen mondeling contact meer krijgen met onze patiënten. Ondertussen verliep de samenwerking met JMC soepel en kregen we daar ook de toegang tot meerdere hongerstakers.

Dinsdagavond komt een van de hongerstakers in JMC op last van de rechter onmiddellijk vrij aangezien er beweging zat in zijn persoonlijke zaak. Zijn verhaal is

u ongetwijfeld bekend vanuit de pers, zoals onder andere het NRC.

Op donderdag 16 mei vernemen wij van de advocaat die ons had bijgestaan in het kort geding dat hongerstakers die ons als onafhankelijke vertrouwensartsen wensten vanaf nu dit ook bij hun advocaat moeten melden.

De advocaat zou dan op zijn beurt met de gekozen vertrouwensarts contact opnemen.

Een kleine kanttekening, er zijn vele mensen in vreemdelingendetentie die nooit een asielaanvraag hebben ingediend. Zij hebben dus geen eigen asieladvocaat. Tevens is deze groep mensen veelal slecht op de hoogte van de Nederlandse regelgeving met betrekking tot piketadvocaten, dan wel pro deo advocaten. Voor deze groep mensen was het dus opeens schier onmogelijk ons als medisch team om hulp te vragen.

Tevens vindt op donderdag 16 mei in JMC het eerste contact plaats tussen mij en dhr. Bah, die ik hier met naam en toenaam mag noemen met uitdrukkelijke toestemming van betrokkene, zo ook tevens de verdere gegevens zoals verderop in deze brief vermeld.

Verder liggen de contacten met de hongerstakers in het DCR bijna nagenoeg stil. We krijgen nog wel enkele verzoeken en ondanks de instructie aan deze hongerstakers door bekenden en familie hoe ze een onafhankelijk vertrouwensarts kunnen krijgen, horen wij verder niets meer van het DCR en staat men ons niet meer te woord.

Vanuit het DCS is ons medegedeeld dat er geen hongerstakers meer zouden zijn. Dit verifiëren was voor ons onmogelijk omdat bepaalde mensen ook in isolatie zaten. Van verschillende familieleden en bekenden van hongerstakers horen wij wel dat verzoeken zijn ingediend bij de directie maar dat dit niet gehonoreerd werd.

Enkelen durfden geen advocaat te contacteren uit onwetendheid en angst voor eventuele kosten.

Het geen contact kunnen krijgen met de hongerstakers blijft ons grote zorgen baren, temeer er ons steeds meer verhalen bereiken over inhumane behandelingen zoals onder andere: isolatie, 24 uren camera toezicht, slaapdeprivatie en intimidatie bijvoorbeeld in de vorm van dat een en ander slecht kan zijn voor de asielprocedure.

Er zitten immers in het detentiecentrum Rotterdam meerdere mensen die nog in procedure zijn dan wel een status hebben in een ander land en vanwege administratieve 'foutjes' vastzitten in vreemdelingendetentie.

Tevens baart het ons ook grote zorgen dat er naar ons weten geen of zeer summiere medische nazorg plaatsvindt in DCR en DCS, daar men ons geen protocol kan overleggen, noch wil informeren over het nazorgtraject, noch met ons wenst te overleggen.

Van gestopte hongerstakers horen we dat zij geen of nauwelijks medische nazorg krijgen. Sterker nog, mensen in of vlak na hongerstaking krijgen van uw dienst DT&V gewoon uitzetdata met bestelde tickets te horen voor vertrek binnen een week.

Hier wil ik u verwijzen naar de brief van dr. van Willegen van de Johannes Wierstichting die ik als bijlage heb toegevoegd.

Deze brief heeft er ook toe geleid dat dit het vastgestelde standpunt ten aanzien van medische begeleiding na hongerstaking bij de bij welbekende Johannes Wierstichting is geworden.

Voorgaande kunnen wij staven met voorbeelden met naam en toenaam. Maar hebben vanwege angst voor represailles geen toestemming om dat in een open brief aan u, staatssecretaris Teeven, publiekelijk bekend te maken.

Mocht het echter tot een onderzoek komen - wat wij hopen en waar wij u ook persoonlijk om willen verzoeken - dan is men bereid mee te werken onder voorbehoud van garanties en bescherming.

De angst voor uw ministerie en in het bijzonder voor uw dienst terugkeer en vertrek (DT&V) en de marechaussee; uniformen in het algemeen is erg groot helaas.

Als verantwoordelijk staatssecretaris kan ik me voorstellen dat u het zeer spijtig vindt en misschien zelfs wel pijnlijk vindt dat deze angst voor uw medewerkers zo diep zit. Mede ook omdat in de naamstelling van uw ministerie veiligheid en justitie, het begrip veiligheid als eerste genoemd wordt. Veiligheid, ook voor deze groep kwetsbare mensen.

Als concreet voorbeeld van intimidatie van een hongerstaker met daaruit voortvloeiende obstructie van de noodzakelijk medische behandeling verwijs ik u naar de verklaring die ik heb opgesteld als vertrouwensarts van dhr. S., die sinds twee weken in hongerstaking is en slechts een week geleden zijn dorststaking beëindigd heeft. Gisteren kreeg hij te horen dat hij ondanks zijn lichamelijke conditie na twee weken hongerstaking en een week dorststaking toch volgende

wordt uitgezet door uw dienst DT&V. Hij is nog steeds in hongerstaking en volhardend. Zijn gewicht en conditie nemen gestaag af.

Een ander voorbeeld van 21 mei:

Ali woont met zijn vrouw en kinderen in Frankrijk en heeft daar zijn zaken prima op orde. Maar bij een bezoek aan een familielid in Nederland drie maanden geleden werd hij plotseling opgepakt en in vreemdelingendetentie gezet. Natuurlijk vertelde hij de IND onmiddellijk dat hij in Frankrijk woonde, maar dat achtte de IND ongeloofwaardig.

Ali's vrouw heeft toen de Franse autoriteiten verzocht de bewijsstukken van zijn verblijf daar op te sturen. Dat hebben ze ook gedaan. Maar ook nadat de Franse autoriteiten de papieren hadden opgestuurd, bleef de IND beweren dat ze 'niets binnen hadden gekregen'.

Gelukkig is Ali U. nu vrijgesproken. Maar al met al is hij, op volkomen onterechte gronden, drie maanden lang in detentie gezet en van zijn vrouw en kinderen gescheiden geweest.

Ik kan hier uren over uitwijden en voorbeelden te over, maar ook veel te veel angst.

Ik zal me nu toespitsen op meneer Bah en het verhaal zo volledig mogelijk chronologisch weergeven.

Daarna zal ik de punten 1 t/m 6 en de recente ontwikkelingen genoemd in uw brief zetten tegenover hetgeen door mij is waargenomen en vastgesteld. Het onderstaande is zo gedetailleerd mogelijk weergegeven en kan in sommige passages soms schokkend zijn. Meneer Bah heeft mij nadrukkelijk verzocht het hele verhaal te vertellen van mijn bevindingen als arts en zijn verhaal daarachter zoals ik het uit zijn mond heb opgetekend.

Meneer heeft mij d.d. 16 mei 2013 aangesteld als zijn vertrouwensarts.

Mijn eerste contact met dhr. Bah vond plaats op donderdag 16 mei 2013. Meneer bevond zich op dat moment in Justitieel Medisch Centrum (JMC) te Scheveningen. Meneer Bah was op dat moment herstellende van een hongerstaking. Meneer vertelde mij dat hij sinds 21 maart intermitterend in hongerstaking was geweest. Ik heb hem op dat moment onderzocht en zag een vermagerde, matig vitale man

zonder verdere bijzonderheden bij het lichamelijk onderzoek. Zijn huid was droog doch gaaf, geen hematomen.

Hij vertelde mij de volgende dag te worden overgeplaatst naar het vreemdelingendetentiecentrum Rotterdam (VDR) alwaar hij volgens afspraken gemaakt met de dienst terugkeer en vertrek (DT&V) en VDR zou worden geplaatst op een normale afdeling met contacten met andere gedetineerden en de algemeen geldende regels betreffende het aantal uren luchten per dag en het aantal uren recreatie per dag.

Het gesprek met DT&V waarin deze afspraken zijn gemaakt heeft ook plaatsgevonden op donderdag 16 mei 2013. De datum van de gemaakte afspraak met VDR is mij niet bekend, wel dat zijn advocaat mr. Lith, op de hoogte was van deze afspraken betreffende plaatsing op een normale afdeling met de algemeen geldende regels.

Meneer Bah werd volgens afspraak op vrijdag 17 mei overgeplaatst naar Rotterdam. Aan het begin van de avond d.d. 17 mei 2013 belde dhr. Bah mij met de verontrustende mededeling dat nadat hij was aangekomen in DCR hij - tegen de afspraken in - direct was overgeplaatst naar een isolatiecel nadat hij was mishandeld door een zogenaamd interne bijstand team (IBT) Meneer vertelde mij gestart te zijn met een honger- en dorststaking uit protest tegen deze behandeling en mishandeling en tegen het feit dat hij überhaupt in vreemdelingendetentie zat.

Zaterdag 18 mei heb ik meneer Bah kunnen bezoeken in DCR.

De facilitering van dit consult was zeer slecht. Ik kreeg geen medische onderzoekskamer tot mijn beschikking maar slechts een spreekkamer met glas in de deur zodat bewakers naar binnen konden kijken. Aangezien meneer slechts een zogenaamd scheurhemd aanhad, zonder ondergoed en op blote voeten, was meneer bij het onderzoek van zijn huid op hematomen dus naakt. Dit was zeer vernederend voor meneer aangezien bewakers alles konden zien. Verder had ik niet de beschikking over een weegschaal bij deze honger- en dorststaker. Ik kreeg ook geen inzage in zijn medisch dossier. De medische dienst wilde mij niet te woord staan om het behandelplan van deze honger- en dorststaker, die tevens geslagen was, door te nemen.

Bij lichamelijk onderzoek zag ik een vermagerde man, met licht verhoogde bloeddruk, hart en longen normaal en trommelvlies intact. Op zijn onderrug en

in zijn flanken had meneer duidelijke hematomen die donderdag nog niet aanwezig waren.

Ik vroeg meneer Bah hoe deze hematomen ontstaan waren en hij vertelde mij het volgende;

Vanuit het JMC was meneer overgeplaatst naar DCR en bij aankomst in het DCR in een wachtruimte geplaatst.

Een bewaker vertelde hem dat hij zou worden geplaatst op afdeling H, een speciale beheersafdeling. Dit zou een nieuwe afdeling zijn die speciaal ingericht is voor mensen in hongerstaking of die in hongerstaking zijn geweest.

De cellen op deze afdeling zijn voor eenpersoons, met cameratoezicht en beperkt luchten en recreatie.

Men gaf dhr. Bah een formulier waarop stond dat hij vrijwillig naar deze afdeling zou gaan, met het verzoek dit te tekenen.

Dhr. Bah weigerde dit omdat dit tegen de gemaakte afspraken was, namelijk dat hij op een gewone afdeling zou komen met normale recreatie en luchten.

Afdelingshoofd 'R.' liet hem weten dat hij de jongen was die het actualiteitenprogramma Nieuwsuur geïnformeerd had over mogelijke fraude bij het verstrekken van laissez-passers uit Guinee en dat ze hem wel klein zouden krijgen. Tevens werd vermeld dat ze de hongerstakers wel de kop in zouden drukken.

Meneer Bah weigerde nog steeds het document te tekenen dat hij vrijwillig naar deze afdeling zou gaan.

De deur van de wachtruimte ging dicht, het licht ging uit en even later stormde het IBT binnen. Het zou om ongeveer 10 mannen/vrouwen gaan die gehelmd en met stokken gewapend naar binnen gingen. Dit IB team dook op meneer Bah en schopte hem toen hij reeds op de grond lag en geboeid was. Meneer heeft geen verzet gepleegd, wel gepoogd enigszins af te weren. Ik wil hierbij opmerken dat de fysieke conditie van meneer na een intermitterende hongerstaking van 2 maanden zeer matig is.

Hij werd vervolgens naar de isolatie/speciale beheersafdeling gebracht. Onderweg hierheen werd hij geknepen door leden van het IBT. Aangekomen op de isoleerafdeling werd hij op zijn knieën gezet, uitgekleed en naakt op zijn buik op de grond gelegd. Bij het losmaken van de handboeien moest hij zijn handen op

zijn buik leggen, hierbij werd hij tegen zijn bovenarmen geschopt en verder zaten er IBT leden op zijn voeten, rug en hoofd. Een voor een hebben leden van IBT zijn cel verlaten.

Ongeveer 10 minuten later kwam er een bewaker binnen met wederom het formulier dat hij vrijwillig in deze isoleercel zat.

Dit heeft meneer geweigerd te tekenen aangezien hij niet vrijwillig voor de isoleercel gekozen heeft en dat ook duidelijk afgesproken en gecommuniceerd was dat meneer op een normale afdeling geplaatst zou worden, hierom was hij in eerste instantie ook gestopt met zijn hongerstaking.

Meneer deelde mede dat hij per direct weer in honger- en dorststaking ging vanwege deze behandeling, het niet nakomen DCR van gemaakte afspraken en tegen het vasthouden van hem in vreemdelingendetentie terwijl hij niet uitzetbaar is naar Guinee.

Meneer uitte direct de wens tot het spreken van zijn advocaat en vertrouwensarts wat in eerste instantie niet gehonoreerd werd.

Zijn cel is klein, met slechts een matras, deken en een toilet. Het doorspoelen van het toilet en het aan en uitdoen van het licht wordt gedaan door de bewakers. Er is boven in zijn cel een heel klein raampje bovenin.

Zaterdag heb ik hem dus gezien, blootsvoets en in een scheurkleed met verschillende forse hematomen.

Van deze hematomen heb ik helaas geen foto's kunnen nemen. Bewakers konden de spreekkamer zo naar binnen kijken en aangezien ik op dat moment wel als zijn vertrouwensarts daar was maar tevens ook telefonische achterwacht dienst had van mijn reguliere werk kon ik niet het risico lopen dat mijn telefoon (incl. patiëntgegevens) zou worden afgepakt. Ondanks mijn verzoek en dat van dhr. Bah werd ik niet in de gelegenheid gesteld om de isoleercel van dhr. Bah te zien en te beoordelen.

Ik heb de afspraak gemaakt met dhr. Bah dat ik hem de volgende dag weer zou bezoeken en dit duidelijk gecommuniceerd met het DCR.

De volgende dag, zondag 19 mei, belde ik uit beleefdheid op naar DCR om te melden hoe laat ik mijn patiënt dhr. Bah zou bezoeken. Dit om een goede verstandhouding met het DCR tot stand te brengen.

Mij werd telefonisch medegedeeld dat ik niet welkom was in DCR. Ik uitte mijn verbazing hierover en tevens ook mijn bezorgdheid over deze honger- en dorststaking die ook duidelijk geslagen was en de noodzaak voor hem tot het zien van zijn vertrouwensarts.

Pas na interventie van mr. Lith, advocaat van dhr. Bah kon ik mijn patiënt bezoeken. Bij binnenkomst moest ik een formulier tekenen dat ik geen audiovisuele opnames zou maken. Dit heb ik onder protest getekend.

Ook de facilitering van dit bezoek was zeer slecht.

Ondanks mijn aandringen geen medische onderzoekskamer, geen weegschaal en geen overlegmogelijkheid met de medische dienst. Het medisch dossier wat men mij ter beschikking stelde was drie velletjes dik.

Het door mij in Scheveningen ingeziene medisch dossier was enkele centimeters dik. Wat ook logisch is aangezien meneer sinds 21 maart intermitterend in hongerstaking is, er dus veel medische controles uitgevoerd zijn en informatie verzameld is.

Meneer gaf aan te volharden in zowel zijn honger- als dorststaking ondanks mijn aandringen dat hij beter zijn dorststaking op zijn minst kan opschorten. Gelukkig had meneer nog iets geplast die ochtend. Verdere controles, behoudens de reeds beschreven hematomen, en licht verhoogde bloeddruk, normaal.

Wij gaan uit elkaar met de afspraak tot een telefonisch consult de volgende morgen (maandag 20 mei) om daaruit te kunnen vaststellen of een visite aan dhr. Bah in DCR noodzakelijk zou zijn.

Maandag 20 mei probeer ik vanaf 10.30 telefonisch contact te krijgen met dhr. Bah. Telkenmale, na overleg met de leidinggevende in DCR, werd mij verzekerd dat dhr. Bah mij spoedig zou terugbellen. Om 13.36 werd het mij te gortig en besluit ik mr. Lith te contacteren.

Ook zijn pogingen om dhr. Bah te spreken te krijgen lukken niet.

Rond 15.00 wordt aan mr. Lith medegedeeld dat dhr. Bah wordt overgeplaatst naar penitentiaire inrichting Vught (PIV) wegens wederom een geweldsincident dat in de morgen zou hebben plaatsgevonden.

Dit was een zeer alarmerend bericht. Ik heb het DCR gebeld met het dringende verzoek of de directeur van DCR mij met spoed zou willen terugbellen. Ook besluit ik af te reizen naar Vught om polshoogte te nemen hoe de fysieke conditie van mijn patiënt is, hij is immers al in de 4e dag van zijn honger- en dorststaking en is geslagen.

Om 16.50 krijg ik een zeer kort en zeer verontrustend telefoontje van dhr. Bah. Hij zou wederom geslagen zijn en zich zeer slecht voelen. Hij vraagt mij hem zo spoedig mogelijk te bezoeken. Ook geeft hij aan dat hij de hele dag heeft verzocht zijn advocaat en mij te bellen, maar dat dit hem niet werd toegestaan.

Rond 17.00 kom ik aan in Vught en meld mij direct. Ik word ontvangen en in de ontvangsthal neergezet. Om 18.01 wordt mij medegedeeld dat het na 18.00 is en dat dan de nachtdienst ingaat en er geen bezoek - ook niet van een vertrouwensarts - meer mogelijk is.

Ik vraag om overleg met de medische dienst en mij wordt medegedeeld dat deze reeds naar huis is. Ik geef een korte samenvatting van de toestand van dhr. Bah en dat ik mij ernstig zorgen maak om zijn lichamelijke en psychische gesteldheid na 4 dagen honger- en dorststaking en een geconstateerde en mogelijk tweede mishandeling.

Mij werd medegedeeld dat er geen medisch onderzoek meer zou plaats vinden aangezien dat in Rotterdam was gebeurd. Ik heb mijn grote zorgen hierover geuit en afgesproken de volgende dag om 8.00 dhr. Bah te kunnen bezoeken.

Dinsdag 21 mei meld ik mij om 8.00 bij de PIV. Rond 8.45 kan ik dhr. Bah zien. Mij werd niet toegestaan - op last van de directie medegedeeld - om mijn telefoon of camera mee te nemen. Ik heb uitdrukkelijk vernoemd dat ik deze wel nodig had om de verwondingen opgelopen na een tweede mishandeling waar dhr. Bah van had gesproken over de telefoon te documenteren als zijn vertrouwensarts.

Bij onderzoek zie ik een vermagerde man die amper op zijn benen kan staan. Zijn slijmvliezen zijn droog. Meneer geeft inderdaad aan te volharden in zijn honger- en dorststaking. Op zijn voorhoofd boven zijn neus is een grote buil met snee te zien. Verder op zijn voorhoofd en slapen en wangen zijn hematomen zichtbaar. Tevens heeft hij een snee op zijn rechterwang.

Volgens dhr. Bah zijn de verwondingen als volgt ontstaan;

Afgelopen maandagmorgen rond 9.00 werd hem voor het eerst weer wat eten aangeboden. Een bewaker kwam binnen met brood en koffie.

Dhr. Bah gaf aan reeds bij binnenkomst van de bewaker het gevoel te hebben dat deze bewaker hem wilde provoceren. Bij opstaan van zijn bed wankelde hij op zijn benen. De bewaker zei hem; 'Jij bent fout bezig jongen, jij zet andere mensen aan tot hongerstaking'. Dhr. Bah: 'Ik zet niemand aan tot hongerstaking'. Bewaker: 'Jij

vuile neger'. Dhr. Bah: 'Djoeka'. (Surinaams voor bosneger)

De bewaker was op dat moment de cel al uit en werd erg kwaad. Hij gooide het eten, brood en koffie, de gang op en wilde dhr. Bah gaan slaan.

Hij werd tegengehouden door twee collega's die zeiden: 'Niet doen, niet doen'. De bewaker zei: 'maak one move, dan sla ik je'. Dhr. Bah: 'Sla me maar'. De bewaker: 'Maak one move, maak one move.'

De bewaker pakt een pen en dhr. Bah is bang dat de bewaker deze in zijn oog wil steken. Hij buigt zijn hoofd naar onderen/voren. De bewaker steekt met zijn pen, getuige de snee op zijn voorhoofd en wang.

De pen valt bebloed op de grond. Daarop slaat de bewaker met zijn volle vuist met ring op het voorhoofd van dhr. Bah. Hij kan ongeveer 7 maal slaan totdat collega bewakers hem vastpakken en terugtrekken.

Dhr. Bah probeert af te weren maar is erg zwak en niet standvastig op zijn benen.

Dhr. Bah verklaart aangifte te zullen doen van dit geweld.

Rond 11.00 komt er een arts kijken en meneer verklaart dat hij zijn vertrouwensarts wil zien. Op dat moment bloedt meneer nog. Ook wil hij zijn advocaat spreken.

Rond 14.00 komt de directeur langs met het IBT. De directeur meldt dat misdragingen niet getolereerd worden en dat hij 7 dagen strafcel krijgt. Dhr. Bah antwoordt dat hij ook 30 of 50 dagen in een strafcel kan zitten.

De directeur wil ook de restanten van de pen. Dhr. Bah geeft aan dat dit een bewijsstuk is en overhandigd hem de restanten van de pen. Tevens geeft dhr. Bah aan dat de camerabeelden van zijn cel overhandigd dienen te worden aan mr. Lith.

De directeur geeft aan dat ten tijde van de mishandeling de camera uitstond. Dhr. Bah antwoordt dat het rode lampje van de camera wel brandde ten tijde van de mishandeling. Dhr. Bah geeft aan dat gemaakte afspraken niet zijn nagekomen, dat hij tot tweemaal toe is mishandeld sinds zijn overplaatsing van JMC en dat hij doorgaat met zijn honger- en dorststaking.

Dinsdagmiddag 21 mei werd ik kennis gesteld door PIV dat dhr. Bah zou worden overgeplaatst naar JMC vanwege zijn algehele slechte lichamelijke en geestelijke conditie. Aan het einde van de middag belde dhr. Bah mij vanuit JMC met de mededeling dat hij was overgeplaatst naar het JMC en dat hij continueerde in zijn honger- en dorststaking. Ik heb hem op het hart gedrukt in ieder geval kleine beetjes vocht tot zich te nemen. We hebben afgesproken dat ik hem vandaag,

woensdag 22 mei weer zal bezoeken in het JMC.

Nu de punten van uw brief;

om te beginnen,

ad1: u geeft hier aan dat gelet op de historie van dhr. Bah besloten is dat bij binnenkomst in het DCR hij op een zogeheten beheersafdeling geplaatst dient te worden.

In uw eerdere berichtgeving bij monde van uw woordvoerders werd gesteld dat het de vrijwillige keuze van dhr. Bah was om in een isolatiecel te gaan. Hetgeen al een heel vreemde verklaring was, want waarom zou de directeur DCR een IBT naar binnen sturen voor een lichamelijk verzwakte man die vrijwillig naar de isoleer zou willen?

U schrijft dat op de beheersafdeling dezelfde verblijfsruimte en voorzieningen zijn als op de reguliere afdeling.

Gaarne zou ik u willen verzoeken ons dan toe te laten tot deze beheersafdeling aangezien wij beduidend andere beschrijvingen van verschillende bronnen (waaronder dhr. Bah) gehoord hebben.

Onder andere; geen contact met andere gedetineerden, zeer beperkt luchten (1,5 max.) en zeer beperkt recreatie.

Daarnaast lijkt het een woordspel te worden over beheersafdeling, afzonderingscel, angstvallig wordt het woord isoleercel gemeden, maar het heeft er alle schijn van dat verschillende termen exact dezelfde inhoud hebben qua cel.

Tevens zouden wij u willen verzoeken ons de vrijwillig ondertekende verklaring van dhr. Bah voor vrijwillige plaatsing in isolatie - waar u bij monde van uw woordvoerder over zou beschikken – in te laten zien.

Zie nogmaals bovenstaand relaas betreffende dhr. Bah, waarin hij mij aangeeft geen verklaring ondertekend te hebben.

Als medicus, kan niet geloven - gezien de lichamelijke conditie van dhr. Bah die ik de dag van te voren heb vastgesteld - dat dhr. Bah enige bedreiging zou kunnen vormen voor uw bewakers of ander personeel en al helemaal geen reden om een IBteam op de verzwakte man af te sturen.

We blijven erbij dat er absoluut dus niet de-escalerend gewerkt is conform de LTC methode zoals gehanteerd bijvoorbeeld in het JMC. Men heeft duidelijk gekozen

voor de confrontatie en duidelijk te kennen gegeven dat er nog wat rekeningen openstonden die vereffend moesten worden.

ad2: kan ik alleen maar herhalen dat dhr. Bah absoluut geen bedreiging kon vormen voor uw sterke mannen en vrouwen die als bewaker in DCR werken voor het bedrijf 'G4S'.

U spreekt over proportionaliteit en de-escalerend, naar het schijnt heeft uw IBT daar een andere inhoud en uitwerking voor, de blauwe plekken op zijn lichaam zijn daar getuigen van.

Het verhaal ten aanzien van het scheurhemd schijnt gebruikt te worden als excuus om geweld toe te passen. U schrijft zelf, 'onder licht verzet van dhr. Bah'.

Licht verzet van een verzwakte man die tegen zijn wil naar een isoleercel wordt gebracht en een groot team personen over zich heen krijgt, lijkt alleszins normaal.

U beweert dat u op basis van alle beschikbare gegevens en alles overziend concludeert dat dhr. Bah op juiste wijze in afzondering is geplaatst.

Dan moet ik helaas vaststellen en mededelen dat u niet over de juiste gegevens beschikking heeft gehad en niet coherent bent in uw verhaal.

U schrijft inderdaad dat dhr. Bah niet onderzocht is na de actie van het IBT om te onderzoeken of er sprake is van verwondingen en dat dhr. Bah dit onderzoek van de medische staf heeft geweigerd. Waarom heeft men vanuit de medische staf dan geen foto's gemaakt van dhr. Bah, dan wel video opnames? Uw instelling in Rotterdam beschikt over hightech fantastische camera's waarmee haarscherp alles in en rondom het gebouw kan worden vastgelegd.

Wij kunnen alleen maar tot de conclusie komen dat de procedures niet correct zijn toegepast. Er kon geen zware dreiging van dhr. Bah uitgaan vanwege zijn fysieke conditie en dus is er wel degelijk sprake van disproportioneel geweld.

Een andere vraag; hoe kan het dat dhr. Bah wel helmen en stokken heeft gezien en gevoeld en u beweert dat deze er niet waren?

Een subvraag hier ook afgeleid van; zijn de IBT medewerkers in dienst van G4S of geleend van G4S, of zijn dit medewerkers van justitie, in de zin van ambtenaar?

Dit vraag ik omdat ik er nog steeds van uitga dat het geweldsmonopolie enkel en alleen rust en is toevertrouwd aan de overheid. Ik ga er niet vanuit dat het mogelijk is dat dit geweldsmonopolie overgedragen is aan een commerciële instelling.

ad3; hier kan ik heel kort over zijn; we hebben voorbeelden van patiënten van ons die noch suïcidaal zijn, noch zwanger, noch gehandicapt of een andere slechte gezondheidssituatie waarin het geïndiceerd zou zijn slaapdeprivatie toe te passen.

Overigens kan ik me het nut van slaapdeprivatie bij bovengenoemde categorieën ook niet goed voorstellen, want mensen die zich in een slechte gezondheidstoestand bevinden hebben hun slaap en rust hard nodig en worden overgeplaatst naar het daarvoor bedoelde JMC.

DCR en DCS geven zelf aan niet geoutilleerd te zijn voor mensen in een slechte gezondheidssituatie.

Slaapdeprivatie bij zwangere vrouwen is werkelijke mishandeling en zoals u weet staat slaapdeprivatie op de lijst van marteling.

In uw brief meldt u dat in de meeste gevallen deze personen niet wakker gemaakt worden, maar bij de bij ons bekende gevallen werden de mensen ieder uur gewekt, vol kunstlicht aan en soms met de airco extra koud onder een dun dekentje met ook nog eens camerabewaking. Op deze manier kun je inderdaad mensen totaal breken en een hongerstaker misschien overhalen te stoppen met zijn hongerstaking, anderzijds kan het ook het tegengestelde effect hebben natuurlijk.

ad4; u stelt dat mijn bewering niet door feiten wordt ondersteund. Zoals u weet gebeurt dit wel en is het ook gebeurd met meerdere personen die in hongerstaking zijn, dan wel in hongerstaking zijn geweest. U stelt dat er slechts 1 persoon op de beheersafdeling geplaatst zou zijn geweest maar niet omwille van zijn hongerstaking. Dit zou kunnen zijn voor deze ene persoon, maar wij hebben er weet van met naam en toenaam dat hier meerdere mensen verbleven dan wel nog verblijven.

ad5; ten aanzien van ad 5 kan ik u stellen dat ik tot op heden nog steeds systematisch ben tegengewerkt door het DCR, in zo erge mate zelfs dat er sprake is van echte obstructie, belemmering en tegenwerking in het uitvoeren van mijn werkzaamheden als vertrouwensarts.

Ik verwijs u hiervoor naar de genoemde voorbeelden met betrekking tot dhr. Bah maar ik kan u nog meer voorbeelden geven als u dat wenst onder de door mij gewenste voorwaarden, aangezien de angst er goed inzit bij deze groep mensen.

Mijn onderzoeken van dhr. Bah vonden plaats in een ruimte waarin langlopende

bewakers - en dat gebeurde regelmatig - zo naar binnen konden kijken. Dit terwijl er een artsenkamer aanwezig is met alle faciliteiten, weegschaal ect. Ten aanzien van contact met de medische dienst klopt uw verhaal echt niet. Ditzelfde heeft u al beweerd bij monde van uw woordvoeder maar zoals u nu ongetwijfeld heeft kunnen lezen in de brief is er een keer contact geweest in het DCR ondanks mijn dringende verzoeken telefonisch en persoonlijk toen ik aanwezig was.

Hiervan kan de telefoniste nadrukkelijk getuigen hoe vaak ik gebeld heb en hoe vaak ik ben teruggebeld, welgeteld 1 keer waarbij de medische dienst mededeelde dat op last van de directie mijn terugbelverzoeken o.a. ook aan de medische dienst niet gehonoreerd zullen worden.

Elke dag dat een van onze patiënten zich in het DCR bevond is er getracht telefonisch overleg te voeren met de medische dienst dan wel de leidinggevende. Tot op heden zonder resultaat.

Ten aanzien van uw conclusie zult u wel begrijpen dat deze door mij onmogelijk kan worden onderschreven. Eerder het tegenovergestelde van wat u beschrijft.

Ten aanzien van uw laatste punt, 'recente ontwikkelingen' moet ik beginnen te constateren dat uw informatie niet juist is. U zegt dat op 19 mei dhr. Bah het personeel van DCR fysiek belaagd en gespuugd zou hebben. Hiervan heeft noch dhr. Bah noch de bewaking melding van gemaakt naar mij toe als vertrouwensarts en u kunt zich misschien voorstellen dat het nagenoeg schier onmogelijk is om na drie dagen dorststaking te spugen. Fysieke belaging lijkt technisch onmogelijk voor een man die fysiek zo verzwakt is dat hij nauwelijks op zijn benen kan staan; hij is niet voor niets vervoerd naar het JMC 1 dag later op 22 mei 2013.

Zoals u heeft kunnen vaststellen liggen onze lezingen nogal uit elkaar. Misschien is het toch verstandig om een onafhankelijk onderzoek te laten uitvoeren en we zouden het heel erg op prijs stellen als we op enige medewerking van uw detentiecentra zouden kunnen rekenen zodat we als professionals komen tot samenwerking. Voor ons staat de gezondheid en het belang van de patiënt centraal.

Nog enige slotopmerkingen.

Het zou misschien een zeer wijs besluit zijn om een meldplicht als justitiële

instelling te hebben bij een piketdienst van advocaten wanneer een gedetineerde in honger- of dorststaking gaat.

Waarop deze advocaten de betrokkenen kunnen informeren onder andere over de mogelijkheid van een onafhankelijke vertrouwensarts. Met andere woorden het zou goed zijn een proces in te richten in de vorm van een protocol.

Nog een slotopmerking over dhr Bah; hij is een intelligent mens, kent zijn rechten en plichten en heeft zoals u ongetwijfeld weet in meerdere gevallen als klokkenluider gefunctioneerd.

Indien gewenst kan ik u daar nog nadere informatie in vertrouwen over verstrekken indien dhr. Bah mij daar natuurlijk toe machtigt.

Met vriendelijke groeten

Namens het onafhankelijke team vertrouwensartsen,

teken ik d.d. 22 mei 2013

drs. E.S. Bansen